

การพัฒนาเส้นทาง Thornton Community Center จังหวัดนครปฐมเป็นฐาน*

ปัญญพร ธนาวิชานันท์**, สุจิตรา เม็นซ์**, ณพงค์ รุจิวรารัตน์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์เส้นทาง Thornton Community Center ในพื้นที่ชุมชน Thornton จังหวัดนครปฐม และสร้างแนวทางการพัฒนาเส้นทาง Thornton Community Center ในพื้นที่ชุมชน Thornton จังหวัดนครปฐม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - Depth Interview) และการวิเคราะห์ข้อมูลเส้นทาง Thornton Community Center จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 18 คน มีการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ในอดีตและปัจจุบัน ความคิดเห็น ความเหมาะสม ความต้องการ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ Thornton Community Center ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า หน่วยงานภาครัฐที่ให้การสนับสนุน Thornton Community Center ที่มีต่อการดำเนินงานด้านการ Thornton Community Center ร่วมกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่จะเป็นประโยชน์ต่อ Thornton Community Center ในการพัฒนา Thornton Community Center ให้มีประสิทธิภาพ และเพื่อหาแนวทางการพัฒนา Thornton Community Center แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปสัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดเวทีสนทนากลุ่มเพื่อพิจารณาประเด็นที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน และดำเนินการวิเคราะห์สังเคราะห์ เชื่อมโยงข้อมูลให้มีลักษณะเป็นแนวคิดสรุปเชิงนามธรรม โดยนำเสนอผลการศึกษาแบบวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เรียงตามข้อคำถาม

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จากการวิเคราะห์เส้นทาง Thornton Community Center มีพื้นที่ให้การสนับสนุนด้านการ Thornton Community Center ทั้งพื้นที่ส่วนบุคคลของชาวบ้าน ประกอบด้วย สวนผลไม้ ไร่นา ไร่สวนผลไม้ ไร่นา และพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วย ตำหนักกรมหลวงชุมพร ศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน มีความพร้อมในการต้อนรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาศึกษาดูงานใน Thornton Community Center แต่ Thornton Community Center ยังมีความต้องการในการพัฒนาเส้นทาง Thornton Community Center จากคณะกรรมการ Thornton Community Center ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล Thornton Community Center ผู้ประกอบการร้านค้า และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียใน Thornton Community Center จากการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเส้นทาง Thornton Community Center กับสถานที่ต่าง ๆ ใน Thornton Community Center สามารถผูกเส้นทาง Thornton Community Center กับสถานที่ต่าง ๆ ได้ดังนี้ 1. Rong Way รีสอร์ท 2. สวนเจ็ญ 3. ร่วมทำกิจกรรมใน Thornton Community Center 4. ร้านค้าร้านอาหารใน Thornton Community Center ซึ่ง Thornton Community Center มีจุดเด่นที่หลากหลาย มีความน่าสนใจและมีโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะเข้ามาเยี่ยมชมใน Thornton Community Center ด้วยหลายวัตถุประสงค์ ได้แก่ การ Thornton Community Center เพื่อพักผ่อน Thornton Community Center เพื่อศึกษาหาความรู้ ศึกษาดูงาน เป็นต้น ส่วนจุดด้อยและอุปสรรคใน Thornton Community Center คนใน Thornton Community Center และองค์การบริหารส่วน Thornton Community Center สามารถช่วยเหลือกันได้ ได้แก่ จัดที่จัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ใน Thornton Community Center หรือทำการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่นได้รู้จักกับ Thornton Community Center มากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การ Thornton Community Center, พัฒนาเส้นทาง Thornton Community Center, Thornton Community Center, Thornton Community Center

* ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย จากมหาวิทยาลัยคริสเตียน ประจำปีงบประมาณ 2561

** อาจารย์ประจำ คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยคริสเตียน

Corresponding author, email: punjaporn@christian.ac.th, Tel. 081-404-4519

Received : March 19, 2020; Revised : July 29, 2020; Accepted July 31, 2020

Development Approach of the Tourism Route With Sanamchan Nakhon Pathom Province Community Base*

Punjaporn Thanawachiranun**, Sujira Menun**, Napong Rujiwararat**

Abstract

The purpose of this research was to analyze the tourism routes in Sanamchan community area in Nakhon Pathom Province and to create guidelines to improve tourism in the area. A sample of 18 people were interviewed to gather their opinions, appropriateness, needs, problems, obstacles and suggestions on tourism operations in Sanamchan community. This study will be beneficial to Sanamchan community to have efficient work and to find guidelines for the development of tourism policy in Sanamchan community. The information obtained from the tapescript of the interview were used to analyze and consider the different issues. They were also used to perform the analysis, synthesis, and link the data to look like abstract concepts by presenting the descriptive analysis results according to the questions.

The results of the research concluded that there are many tourism support areas in Sanamchan Community. It includes the personal areas of the villagers such as orchards, mixed agricultural farms, resorts, and government agencies such as Krom Luang Chumphon Palace Community Learning Center. They are ready to welcome tourists or people who come to study in Sanamchan community. On the other hand, the community still needs to develop Sanamchan community tourism route from the community leaders related to government agencies such as Sanamchan Subdistrict Administrative Organization Store and those with stake in the community together, tourism routes with various places in the community. Sanamchan community has many distinctive points. From the analysis of the guidelines for the development of tourist routes in Sanamchan community with various places in the community, can tie the tourism routes with the following locations: 1. Rong Way Resort 2. Jeju Garden 3. Activities in the community 4. Shops and restaurants in the community. There is an interesting and an opportunity for tourists to visit the community for many purposes, there are for leisure travel, travel for education, study tour for many activities. The weakness and obstacle in Sanamchan community is that, people in the community and local administrative organizations can help each other. They should also help in the distribution of products in the community or publicize for other agencies to get to know Sanamchan community better.

Keywords : Tourism, Development of Tourism Routes, Community Tourism, Sanamchan community

* Research Paper Granted by Christian University of Thailand Budget year 2018

** Instructor, Multidisciplinary College, Christian University of Thailand

Corresponding author, email: punjaporn@christian.ac.th, Tel. 081-404-4519

Received : March 19, 2020; **Revised** : July 29, 2020; **Accepted** July 31, 2020

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย ภาพรวมสถานการณ์ท่องเที่ยว “ขยายตัวต่อเนื่อง” การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยคาดการณ์ว่าจะมีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในไทยจำนวน 41 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 8 และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในประเทศ 171 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 6 สร้างรายได้รวม 3.4 ล้านล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 10 จากปีก่อน ประกอบกับภาครัฐมีการทำตลาดในต่างประเทศอย่างเข้มข้นเพื่อเจอนักท่องเที่ยวคุณภาพและนักท่องเที่ยวที่เป็นคนรุ่นใหม่ รวมทั้งออกมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง (ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจ ธุรกิจและเศรษฐกิจฐานราก, 2019) หัวใจของแผนปฏิบัติการมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม อย่างยั่งยืน ด้วยการเพิ่มรายได้ทางการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง สมดุลและทั่วถึง ผ่านการนำเสนอคุณค่าของการท่องเที่ยวประเทศไทยที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ที่ทรงคุณค่า และเปิดมุมมองใหม่ให้กับชีวิตจากการสัมผัสเสน่ห์วิถีไทยเฉพาะถิ่น ภายใต้การดำเนินงานบนฐานข้อมูลอย่างมีนวัตกรรม รับฟังความต้องการของลูกค้าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รับผิดชอบต่อสังคมสิ่งแวดล้อมและสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้ท้องถิ่น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2562)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวพบาทมากขึ้นในสังคมโลกและเพิ่มมากขึ้นในชุมชนท้องถิ่นโดยได้ขยายอาณาเขตของกิจกรรมทางเศรษฐกิจเข้าใกล้วิถีชีวิตของชุมชนมากขึ้น ในขณะที่แนวโน้มการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการเติบโตในทิศทางบวก นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งให้ความสนใจกับการเดินทางไปสัมผัสความจริงแท้ดั้งเดิมของพื้นที่ต่าง ๆ ในไทยเพิ่มมากขึ้น การท่องเที่ยวไม่ได้กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ หากมีการกระจายตัวสู่ชุมชน ส่งผลให้ท้องถิ่นหลายแห่งตั้งรับการมาถึงของนักท่องเที่ยวนำการท่องเที่ยวมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต ขณะเดียวกันภาครัฐก็ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพิ่มมากขึ้นจากการประกาศให้ท่องเที่ยววิถีไทยเป็นวาระแห่งชาติ มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนไปในทิศทางที่ยั่งยืน อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงถือเป็นอุตสาหกรรมแห่งความหวัง ที่สร้างรายได้ให้กับประเทศไทยมากเป็นอันดับต้นๆ และมีความสำคัญโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ อันส่งผลให้ความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศดีขึ้น (TAT REVIEW, 2018)

ชุมชนตำบลสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม เป็นชุมชนหนึ่งที่มีกิจกรรมในชุมชนที่น่าสนใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และการทำเกษตรกรรมที่มีความหลากหลาย ได้แก่ การทำสวนผักไร้ดิน ไร่สวนผสม การทำเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง พื้นที่ส่วนใหญ่ของชุมชน เป็นพื้นที่สวนไร่นา เป็นแหล่งเรียนรู้ในการอนุรักษ์วิถีการดำเนินชีวิตแบบชาวไทยชนบทของจังหวัดได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้นำชุมชน และประชาชนในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์มีความต้องการยกระดับให้ชุมชนของตนเอง ได้รับพัฒนาเป็นชุมชนที่มีความน่าสนใจด้านการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในชุมชน แต่ทั้งนี้ชุมชนสนามจันทร์ประสบปัญหาด้านการท่องเที่ยว ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง รายได้จากการท่องเที่ยวลดลงและนักท่องเที่ยวไม่รู้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและจุดเด่นในแต่ละอำเภอ ขาดการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการ อาทิขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว ขาดข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน ขาดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว และขาดการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีน้อยและไม่สามารถสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว (แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม, 2561) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจพื้นที่ชุมชนตำบลสนามจันทร์ ในการพัฒนาส่งเสริมให้เป็นชุมชนท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต จึงดำเนินการศึกษาการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว โดยใช้ชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐมเป็นฐาน โดยศึกษาข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรคในการพัฒนา และ

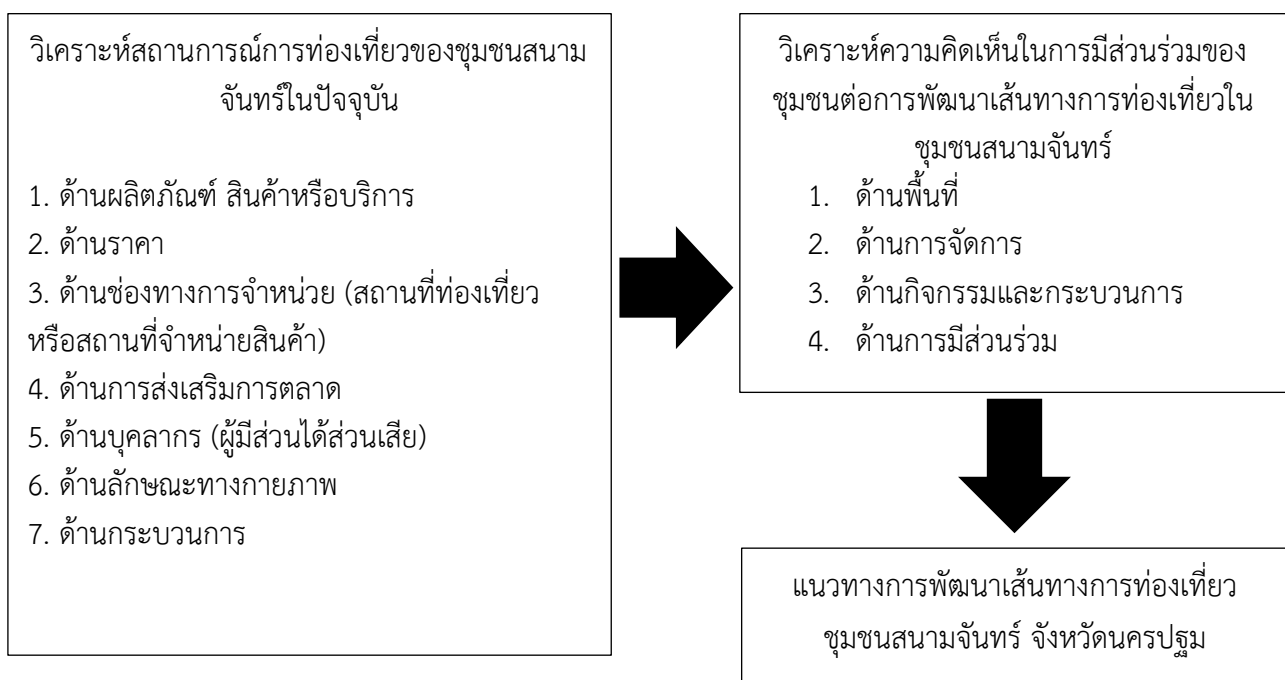
วางแผนเส้นทางการท่องเที่ยวโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเพื่อให้ชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต ซึ่งการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว ประเมินความเป็นไปได้ และกำหนดแนวทางในการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์เป็นหลัก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสังเคราะห์ขึ้นจากแนวคิดการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ของ ธารทิพย์ (2552) ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลักคือ แหล่งท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว และ แนวคิดการตลาด กับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจที่ให้บริการซึ่งจะได้ส่วนประสมการตลาดในการกำหนด กลยุทธ์ตลาด ประกอบด้วย 1. ด้านผลิตภัณฑ์ 2. ด้านราคา 3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย 4. ด้านส่งเสริมการตลาด 5. ด้านบุคคล 6. ด้านลักษณะทางกายภาพ และ 7. ด้านกระบวนการ กับแนวคิดของสุดารัตน์ (2550) อ้างถึงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2544) ใช้แนวคิดองค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยว 4 ประการมาวิเคราะห์เส้นทางท่องเที่ยว คือ องค์ประกอบด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมและ กระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ส่งเสริมการท่องเที่ยว กระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการท่องเที่ยว และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนั้นๆ

แนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ที่มา: ธารทิพย์ (2552)

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากชุมชนชนานามจันทร์ยังไม่ได้มีการดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวภายในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานและลักษณะการดำเนินงานในปัจจุบันมากที่สุด ผู้วิจัยจึงต้องทราบถึงลักษณะทั่วไปของพื้นที่ชุมชนชนานามจันทร์ ผู้นำ การมีส่วนร่วม สถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน และโอกาสในการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนจึงดำเนินการศึกษา โดยใช้รูปแบบของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนชนานามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ได้แก่ นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า ผู้จัดการรีสอร์ท ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน ตัวแทนเกษตรกรเจ้าของสวน และตัวแทนประชาชนในชุมชน โดยผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพครั้งนี้ เป็นคณะกรรมการท่องเที่ยวชุมชนชนานามจันทร์ จังหวัดนครปฐม (องค์การบริหารส่วนตำบลชนานามจันทร์ จังหวัดนครปฐม, 2561) เป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนชนานามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 1. ฝ่ายปกครอง ได้แก่ นายกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 คน 2. ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย ตัวแทนจากสถานศึกษาในชุมชน ผู้ประกอบการร้านค้า ผู้จัดการรีสอร์ท ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน ตัวแทนเกษตรกรเจ้าของสวน จำนวน 6 คน และ 3. ตัวแทนประชาชนในชุมชนชนานามจันทร์และนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่เคยเข้ามาเยี่ยมชมในชุมชนชนานามจันทร์ จำนวน 6 คน รวมทั้งหมดจำนวน 18 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และตรงตามประเด็นวิจัย (Intensity Sampling) ตามแนวคิดของ (ชาย โพธิ์สีดา, 2562; Patton, 2014) ที่เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและสามารถให้ข้อมูลในประเด็นตามวัตถุประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาในเชิงคุณภาพครั้งนี้ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Guided Interview) โดยสร้างแนวคำถามแบบกว้างๆ เพื่อเป็นแนวคำถามไว้ล่วงหน้า ซึ่งข้อคำถามต่างๆ สามารถยืดหยุ่นได้ไม่กำหนดตายตัว ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และจัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อให้ได้ข้อมูลระดับลึกที่เข้าถึงความเป็นจริงมากที่สุด มีทั้งคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยจะทำการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อหาแนวทางการพัฒนาเชิงนโยบายการท่องเที่ยวชุมชนชนานามจันทร์ โดยได้จัดทำแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของชุมชนชนานามจันทร์ในปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 7 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ด้านสินค้าหรือบริการ 2) ด้านค่าใช้จ่ายหรือราคา 3) ด้านสถานที่ท่องเที่ยว/ช่องทางการจัดจำหน่าย 4) ด้านการส่งเสริมการตลาด 5.) ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 6) ด้านกระบวนการ และ 7) ด้านลักษณะทางกายภาพ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ (SWOT) จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในชุมชนชนานามจันทร์

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนชนานามจันทร์ 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านพื้นที่ 2) ด้านการจัดการ 3) ด้านกิจกรรมและกระบวนการ 4) ด้านการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ และกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม และเสนอแนะการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์

ขั้นตอนสุดท้าย จัดเวทีสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

การรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษา ทบทวน รวบรวมข้อมูลจากเอกสารหนังสือ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชน การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ
2. สร้างแบบสัมภาษณ์ในหัวข้อต่าง ๆ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและตรงประเด็นมาใช้ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ต่อไป
3. จัดเวทีสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน อาทิกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ ตัวแทนผู้ประกอบการร้านค้า ผู้จัดการรีสอร์ท ตัวแทนกลุ่มแม่บ้าน ตัวแทนเกษตรกรเจ้าของสวนผลไม้ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม จำนวน 18 คน ใช้ระยะเวลาในการจัดเวทีสนทนากลุ่ม 1 วัน ระยะเวลา 8 ชั่วโมง และระยะเวลาในการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจดบันทึกประเด็นสำคัญๆ ของการสัมภาษณ์ไว้พร้อมทั้งบันทึกเสียงในขณะสัมภาษณ์ จากนั้นเข้าสู่กระบวนการแปลข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์เป็นข้อมูลการบรรยาย (Descriptive) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสังเกต การบันทึกเสียง และการจดบันทึก จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยอ่านทำความเข้าใจข้อมูลของแต่ละคน แต่ละด้านว่าสำหรับนำมาวิเคราะห์ นำข้อมูลมาเรียบเรียงเนื้อหาเพื่อหาข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่ได้มา นำมาวิเคราะห์โดยจำแนกชนิดของข้อมูลในเหตุการณ์ เช่น ความสำคัญ ความสัมพันธ์ สถานการณ์ จำแนกข้อมูลตามความเหมาะสมกับข้อมูลที่ได้มา และกำหนดประเด็นหลัก จัดหมวดหมู่ของเรื่องและตีความหาความเชื่อมโยงของข้อมูล ตรวจสอบความหมาย และข้อมูลในแต่ละด้าน ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วจึงสรุปผล ประกอบด้วย 1. วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ 2. วิเคราะห์จาก SWOT Analysis สถานการณ์ในชุมชนสนามจันทร์ เพื่อให้ได้เส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ 3. วิเคราะห์ความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ และ 4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ เพื่อให้ได้ข้อมูลและสรุปแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการจัดเวทีสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการสำรวจพื้นที่โดยรอบชุมชนสนามจันทร์ โดยใช้ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเป็นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชนสามารถสรุปผลการศึกษา ทำให้ได้ข้อมูลและสรุปแนวทางการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์ ดังนี้

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวของชุมชนสนามจันทร์ในปัจจุบัน

1) ด้านผลิตภัณฑ์ สินค้าหรือบริการ ชุมชนสนามจันทร์ มีจุดเด่นคือเป็นพื้นที่ชุมชนที่ประกอบไปด้วยวิถีชีวิตที่เป็นธรรมชาติ มีทุ่งนาและสวนผักสวนผลไม้ สวนผักไฮโดรโปนิคเจียร์ รีสอร์ท Rong Way เป็นต้น ในส่วนของผลิตภัณฑ์ของชุมชนต่างมีความหลากหลายและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น เช่น จักสานกระเป๋าสานจากเส้นพลาสติก ตัดเย็บกระเป๋าใส่เหรียญจากหนัง หัตถกรรมจากเศษไม้ ได้แก่ ตุ๊กตาแม่ไม้มวยไทย ทั้งนี้ยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักสถานที่และสินค้าของชุมชน

2) ด้านราคา ชุมชนสนามจันทร์ เป็นชุมชนที่มีพื้นที่เกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ราคาสินค้าเป็นราคาของสินค้าจากการเกษตรกรรมที่มีราคาไม่สูงมาก ราคาที่พักในรีสอร์ทคืนละ 1,000 - 1,200 บาท ราคาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม เริ่มต้นที่ 20 บาท สินค้าเกษตรกรรม ได้แก่ ผักกาดไฮโดรโปนิคส์ ราคาแพละ 20 บาทหรือสวนผลไม้ตามฤดูกาล ซึ่งมีราคาไม่สูงมากนัก นอกจากนี้ ระยะทางจากชุมชนสนามจันทร์มายังกรุงเทพมหานครเป็นระยะทางไม่ไกล สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว เหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในระยะทางใกล้ๆ

3) ด้านช่องทางการจำหน่าย (สถานที่ท่องเที่ยว หรือสถานที่จำหน่ายสินค้า) ชุมชนสนามจันทร์ อยู่ใกล้กับสถานที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมหลายแห่ง อยู่ห่างจากองค์พระปฐมเจดีย์ประมาณ 4 กิโลเมตร เส้นทางจากองค์พระปฐมเจดีย์มายังชุมชนสนามจันทร์สัญจรได้สะดวก นอกจากนี้ยังอยู่ใกล้กับพระราชวังสนามจันทร์อีกด้วย ในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวิถีชุมชน ได้แก่ สวนผัก กิจกรรมจักสาน หัตถกรรม มีผลิตภัณฑ์จำหน่ายในชุมชนและจัดส่งสินค้าตามสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ค่ายมวย ที่ส่งผลิตภัณฑ์ตามคำสั่งซื้อเท่านั้น ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไม่มีหน้าร้านที่ชัดเจน ไม่มีการจำหน่ายในช่องทางอื่นๆ เพิ่มเติม

4) ด้านการส่งเสริมการตลาด ผู้ประกอบการชุมชนสนามจันทร์ ได้มีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายให้นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว เช่น ตุ๊กตาแม่ไม้มวยไทยซื้อ 2 แถม 1 โปรโมชั่นลดราคาผักและผลไม้สดจากสวนผลไม้เจียร์ โปรโมชั่นของแถมผลิตภัณฑ์จักสาน ซื้อกระเป๋าจากเส้นพลาสติกแถมพวงกุญแจ รีสอร์ท Rong Way จัดโปรโมชั่นลดราคาให้กับนักท่องเที่ยว และมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้ชม เช่น การแสดงแบบไทย ฟ้อนรำ และทำกิจกรรมร่วมกับชาวบ้าน แต่ผู้ประกอบการและคนในชุมชนยังขาดทักษะ ความรู้ในการทำการตลาด ทำให้ผลิตภัณฑ์และสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก

5) ด้านบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลิตภัณฑ์ในชุมชนมีความหลากหลาย และมีเอกลักษณ์แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตของชุมชนในสถานการณ์ปัจจุบัน แต่เดิมผู้ประกอบการต่างคนต่างทำกิจกรรมของตนเอง ไม่ได้มีการพูดคุยหรือรวมกลุ่ม ทำให้ไม่ได้มีการวางแผนการตลาด ประชาสัมพันธ์ในภาพของชุมชนเท่าที่ควร ผู้ประกอบการจึงเริ่มมีการพูดคุยกัน และหาแนวทางร่วมมือกันในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เปิดใจเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนและสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชนให้ดีขึ้น

6) ด้านกระบวนการ กลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน และประชาชนยังไม่มีมารวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความชัดเจน โดยการดำเนินการในขณะนี้ เป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะบุคคล ได้แก่ รีสอร์ท มีการปรับปรุงพื้นที่ของตนเอง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและปรับปรุงทัศนียภาพให้มีความสวยงาม เริ่มประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่างๆ สวนผักและผลไม้ก็ดำเนินการด้วยตนเอง ส่วนภาคชุมชนเช่น กลุ่มจักสาน สวนผัก ยังไม่มีการวางแผนการตลาดที่เป็นกระบวนการที่ชัดเจน และตรงกลุ่มเป้าหมาย จึงยังไม่มีมารวมกลุ่มเพื่อร่วมมือกันพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างเป็นระบบ

7) ด้านลักษณะทางกายภาพ ชุมชนสนามจันทร์มีสถานที่สำคัญคือ อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพร ซึ่งประดิษฐานในสถานที่สวยงามตั้งอยู่ริมแม่น้ำ เป็นจุดผ่านของเส้นทางหลักไปหลายจังหวัด เช่น จังหวัด

ราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น มีลักษณะของวิถีชีวิตแบบเกษตรกร ภูมิประเทศเต็มไปด้วยสวนผัก ไร่นา และมีความเป็นธรรมชาติค่อนข้างสูง ผลิภัณฑ์ชุมชน เช่น ตูกตาแม่ไม้มวยไทย มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ใช้วัสดุในท้องถิ่นประดิษฐ์ขึ้นมา ซึ่งจัดทำเป็นธรรมนูญตำบลในการอนุรักษ์ศิลปหัตถกรรมของตำบล และสวนผักมีความเป็นธรรมชาติ เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเข้ามาพักผ่อน ที่พัก/รีสอร์ท ออกแบบอย่างเป็นเอกลักษณ์เข้ากับธรรมชาติ สามารถเป็นสถานที่จัดประชุม ถ่ายรูปพรีเวดดิ้ง หรือพักผ่อน แต่ชุมชนสนามจันทร์ยังคงมีปัญหาสำคัญด้านการคมนาคมเนื่องจากถนน/เส้นทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร โดยเฉพาะเรื่องของความสะดวกในการจัดการขยะในชุมชน เส้นทางรถมีหญ้าและวัชพืชอื่น ๆ ขึ้นมาบนทางสาธารณะปิดบังป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

โดยสรุป สถานการณ์การท่องเที่ยวของชุมชนสนามจันทร์ในปัจจุบัน เป็นลักษณะของการพัฒนาการท่องเที่ยวเฉพาะผู้ประกอบการรายบุคคล หมายถึง มีการดำเนินงานเฉพาะผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งเท่านั้น มิได้มีการรวมตัวหรือร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นภาพรวมในชุมชน แต่ทั้งนี้ยังไม่ไกลกับสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดและเป็นเส้นทางหลักในการเดินทางไปยังจังหวัดใกล้เคียง

2. การวิเคราะห์การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ด้วยวิธีสนทนากลุ่ม ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วยคณะกรรมการท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ด้วยการมีส่วนร่วม รายละเอียดการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็น	ลักษณะการมีส่วนร่วม
ด้านพื้นที่	1. ชาวบ้านมีพื้นที่เป็นของตนเองให้นักท่องเที่ยวเยี่ยมชม 2. องค์การบริหารส่วนตำบลมีพื้นที่สำหรับศูนย์การเรียนรู้ 3. ขาดความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน 4. ทางเข้าออกไม่เด่น คนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่า มีสถานที่ที่น่าสนใจในชุมชน 5. มีรีสอร์ท Rong Way สโตร์ไทยดั้งเดิม วิวสวาย บรรยากาศดี
ด้านการจัดการ	1. ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 2. อบต.สนับสนุนด้านการท่องเที่ยวชุมชนโดยการจัดตั้งคณะกรรมการท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ 3. ยังไม่มีการจัดการในชุมชนที่ชัดเจน
ด้านกิจกรรมและกระบวนการ	1. ขาดการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักท่องเที่ยว 2. ขาดการประสานงานในการท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ
ด้านการมีส่วนร่วม	1. ชาวบ้านเพียงบางส่วนที่มีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวในชุมชน 2. ขาดการให้ความร่วมมือในหลายๆภาคส่วน

จากตารางที่ 1 การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ สามารถสรุปได้ ดังนี้

1) ด้านพื้นที่ ในชุมชนสนามจันทร์มีพื้นที่ในการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวหลายแห่ง ทั้งในส่วน of พื้นที่ส่วนบุคคลของชาวบ้านที่มีส่วนสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ อาทิ สวนผลไม้เจียร

มีพืชผลหลากหลายชนิด พืช ผลไม้ ไร่นาสวนผสม เศรษฐกิจพอเพียง เลี้ยงปลา ปลุกผักไฮโดร พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวไปเยี่ยมชม และเรียนรู้การปลูกผักไฮโดรได้ทุกวัน ไร่ก้านนวย เป็นรีสอร์ทสไตล์ธรรมชาติบรรยากาศดี ต้อนรับนักท่องเที่ยวในราคาย่อมเยา ส่วนในด้านของศูนย์การเรียนรู้ เป็นพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนามจันทร์ พร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวหรือผู้ที่มาศึกษาดูงาน เป็นลานกิจกรรมกว้างๆ รับลมธรรมชาติอากาศดีตั้งอยู่ในชุมชนนามจันทร์

2) ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว กิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนยังไม่มีความสะดวก ขาดการประสานงานในการท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ เช่น กรมหลวงชุมพร ศูนย์การเรียนรู้ ไร่นาสวนผสมสวนเจ้าบุรี เศรษฐกิจพอเพียง ตึกตาแม่ไม้มวยไทย

3) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่น จากการศึกษาพบว่าชุมชนนามจันทร์ชาวบ้านเพียงบางส่วนที่มีส่วนร่วมกับการท่องเที่ยวในชุมชนขาดการให้ความร่วมมือในหลายๆ ภาคส่วน เช่น สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด เป็นต้น

4) ด้านการบริหารและการจัดการ จากการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวในพื้นที่ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอยู่ ส่วนของภาครัฐ อาทิ องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยวชุมชนโดยการจัดตั้งคณะกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนามจันทร์แต่ยังไม่มีการจัดการในด้านการท่องเที่ยวในชุมชนที่ชัดเจน

5) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในพื้นที่ เป็นการดำเนินงานแบบต่างคนต่างทำ ยังไม่มีความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งนี้ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างมีความคิดเห็นคล้ายคลึงคือมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวภายในชุมชน แต่ยังไม่ทราบว่าควรเริ่มต้นจากจุดใด ต่อเนื่องแบบไหนบ้าง จึงได้แต่ต่างคนต่างทำ ต่างดำเนินการในส่วนที่เป็นสัมมาชีพของตนเองเท่านั้น ทั้งนี้ ชุมชนนามจันทร์เองมีจุดแข็งคือ มีสถานที่ราชการจำนวนมาก อาทิ ศูนย์ราชการ, องค์การบริหารส่วนจังหวัด, โรงเรียนสิรินธร และอื่นๆ แต่กลับยังไม่เป็นสถานที่สำคัญ ที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยว และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่างเห็นพ้องกันว่าชุมชนนามจันทร์สามารถพัฒนาไปเป็นชุมชนด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมต่อไปในอนาคตได้ ดังนั้น จึงควรได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นผู้คอยให้การสนับสนุนด้านการจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในชุมชน เพื่อให้มีความร่วมมือระหว่างภาครัฐกับชุมชน และผู้ประกอบการกับชุมชน เป็นการให้ความรู้กับผู้มาเยือนในชุมชนหรือเป็นแหล่งการเรียนรู้ในชุมชน และการบริหารจัดการองค์ความรู้เพื่อการเผยแพร่สู่สาธารณะได้อย่างมีคุณภาพและน่าสนใจ

3. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

1) ป้ายบอกทางของหน่วยงานภาครัฐยังมีน้อย ไม่ชัดเจน ส่วนใหญ่แล้วป้ายบอกทางทางผู้ประกอบการในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นคนจัดทำขึ้นเอง

2) สภาพถนน ทางเข้า ป้ายตามจุดสำคัญต่าง ๆ ผู้ประกอบการและประชาชน ในพื้นที่ที่มองว่าป้ายบอกทางยังไม่ชัดเจน ถนนแคบ และสำหรับผู้ที่ไม่คุ้นเคยกับเส้นทางอาจจะหลงทางได้ เพราะเป็นเส้นทางในชุมชนซึ่งบางเส้นทางไม่มีป้ายบอก

3) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนถึงการเข้าถึงพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชนนามจันทร์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าถึงสถานที่ที่น่าสนใจในชุมชน การเดินทางสะดวกมากขึ้น มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนขึ้น

4) ในพื้นที่ชุมชนนามจันทร์ไม่มีศูนย์บริการข้อมูลท่องเที่ยว สภาพปัจจุบันในพื้นที่ของชุมชนนามจันทร์ควรได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐควรมีการในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน โดยกิจกรรมแบบบูรณาการโดยใช้องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน ข้อมูลของผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด และจุด

ท่องเที่ยวในชุมชนร่วมกัน อีกทั้งสมาชิกในชุมชนควรมีการกำหนดแผนงาน เพื่อนำมาเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวร่วมกับชุมชน และมีการจัดประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อวางแผนแนวทางการจัดกิจกรรมในชุมชนอย่างสม่ำเสมอในทุกเดือนหรือสัปดาห์จะทำให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

4. การวิเคราะห์ (SWOT) จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในชุมชนสนามจันทร์

ข้อมูลจากการศึกษา ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกด้วยวิธี SWOT analysis เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว เพื่อนำมากำหนดแนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ (SWOT) จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในชุมชนสนามจันทร์

ประเด็น	การวิเคราะห์
จุดเด่น	1. ชุมชนสนามจันทร์อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมหลายแห่ง และสถานที่ราชการหลายแห่ง เช่น ศาลากลางจังหวัด, โรงเรียนสิรินธร, องค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ 2. มีงานหัตถกรรมของชุมชน เช่น กระเป๋าสานพลาสติก, ตุ๊กตาแม่ไม้มวยไทย 3. มีสวนผลไม้ ไร่นาสวนผสม เศรษฐกิจพอเพียง 4. มีทุ่งนา สีเขียวขจี ภูมิทัศน์สวยงาม บรรยากาศดี 5. มีกรมหลวงชุมพรประติษฐาน สถานที่สวยงามตั้งอยู่ริมแม่น้ำ 6. ชุมชนสนามจันทร์ เป็นจุดผ่านของเส้นทางหลักไปหลายจังหวัด เช่น จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นต้น
จุดด้อย	1. สินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน ไม่มีสถานที่วางจำหน่ายที่เป็นหน้าร้านถาวร 2. ไม่มีการรวมกลุ่มพัฒนาการดำเนินการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน 3. การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวดำเนินการเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการ ไม่ได้ดำเนินการในรูปแบบชุมชน 4. ยังไม่มีการวางแผนการทำงานที่จริงจังและเป็นทางการ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน 5. ไม่มีการกำหนดบทบาทคณะกรรมการจัดการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน 6. ไม่มีศูนย์บริการข้อมูลท่องเที่ยว
โอกาส	1. ชุมชนสนามจันทร์อยู่ใกล้เคียงกับสถานที่สำคัญของจังหวัดนครปฐมหลายแห่ง เช่น องค์พระปฐมเจดีย์ พระราชวังสนามจันทร์ อนุสาวรีย์กรมหลวงชุมพร เป็นต้น 2. มีธรรมชาติที่สวยงาม สิ่งที่น่าสนใจคือ มวยไทย, ปลุกผักไฮโดร, กระเป๋าสาน 3. มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่น่าสนใจ 4. มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน เช่น ที่พัก, อาหาร, แหล่งเรียนรู้ชุมชน, สินค้าและผลิตภัณฑ์ในชุมชน ฯลฯ
อุปสรรค	1. ด้านเศรษฐกิจ คนมีกำลังซื้อน้อยลง เศรษฐกิจฝืด เงินฝืด ทำให้ชาวบ้านขายของได้น้อยลง 2. ด้านการเมืองมีความผันผวน เกิดความเปลี่ยนแปลง 3. ด้านสังคม ตำบลสนามจันทร์ไม่มีที่สาธารณะให้ก่อสร้างหรือเองงบประมาณจากภาครัฐมาลงทุนในชุมชน 4. ดัดขัดเรื่องกฎระเบียบการใช้งบประมาณของรัฐ เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นของภาคเอกชน

จากตารางที่ 2 จากการวิเคราะห์ (SWOT) จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในชุมชนสนามจันทร์ แสดงให้เห็นว่าชุมชนสนามจันทร์มีจุดเด่นที่หลากหลาย มีความน่าสนใจและมีโอกาสที่นักท่องเที่ยว

จะเข้ามาเยี่ยมชมในชุมชนด้วยหลายวัตถุประสงค์ ได้แก่ ท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน ท่องเที่ยวเพื่อความรู้ ศึกษาดูงาน เป็นต้น ส่วนจุดด้อยและอุปสรรคในชุมชนสนามจันทร์คนในชุมชนและองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสามารถช่วยเหลือกันได้ เช่น จัดที่จัดจำหน่ายให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชน หรือทำการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่นได้รู้จักกับชุมชนสนามจันทร์มากยิ่งขึ้น ทำให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์เส้นทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนสนามจันทร์

5. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

จากการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในชุมชนสนามจันทร์ ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์และเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ ซึ่งพบว่าชุมชนสนามจันทร์มีความพร้อมในการพัฒนาไปสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม เหมาะสมสำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจในช่วงเทศกาลวันหยุด สุดสัปดาห์ และเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนให้กับนักเรียน นักศึกษา เกษตรกร และผู้ที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้วิจัยจึงขอให้ข้อเสนอเพื่อพัฒนาชุมชนสนามจันทร์ไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังต่อไปนี้

1) การบริหารจัดการการท่องเที่ยว ควรมีการจัดตั้งชมรม หรือ คณะกรรมการการท่องเที่ยวภายในชุมชน เพื่อเป็นคณะทำงาน บริหารจัดการ การดำเนินงาน จัดรูปแบบการท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ประสานงาน และประชาสัมพันธ์ โดยมีภาคีเครือข่ายภายในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการ ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หน่วยงานภาครัฐ เป็นต้น

2) การพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการดำเนินการพัฒนาให้เกิดการท่องเที่ยวภายในชุมชน ได้แก่

- 2.1) การพัฒนาเป็น ชุมชน OTOP นวัตกรรม โดยหน่วยงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- 2.2) การจัดการชุมชนโฮมสเตย์ โดยหน่วยงาน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด
- 2.3) ชุมชนหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง อยู่เย็น เป็นสุข กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
- 2.4) เกษตรแปลงใหญ่ โดยหน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัด
- 2.5) การรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรบริษัท ประชารัฐ จำกัด
- 2.6) การจัดการด้านการอำนวยความสะดวก (ถนน ไฟฟ้า ประปา การจัดการสิ่งแวดล้อม)

การพัฒนาศักยภาพชุมชน โดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

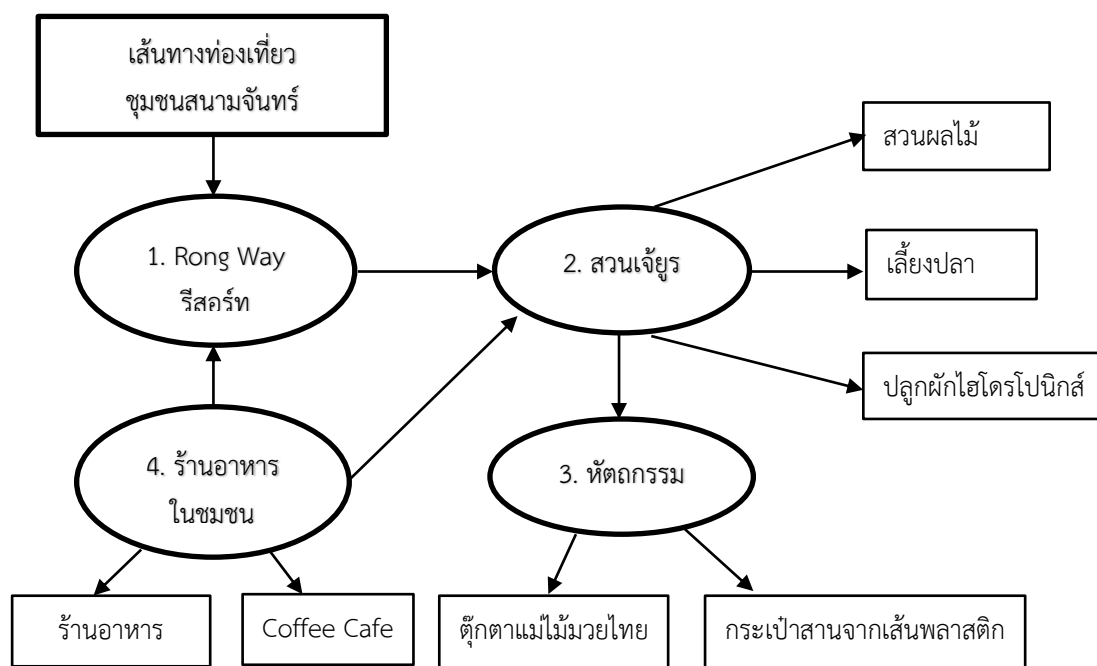
3) ด้านการพัฒนาบุคลากร การบริการ การตลาด ชุมชนสนามจันทร์ เป็นพื้นที่ที่อยู่ในแผนการพัฒนาศักยภาพชุมชนของมหาวิทยาลัยคริสเตียน ซึ่งเป็นศูนย์รวมแหล่งความรู้ และบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการประสานความร่วมมือจากคณะการศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา ร่วมจัดทำแผนชุมชน และประชาชนในพื้นที่ เช่น การจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน การพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าในชุมชน การจัดทำ Packaging ช่องทางการจำหน่าย การสื่อสารการท่องเที่ยวผ่านสื่อออนไลน์ การพัฒนาองค์ความรู้ส่วนประสมทางการตลาดแก่คณะกรรมการการท่องเที่ยวในชุมชน เป็นต้น

4) ด้านการพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยว วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ประชาชนในชุมชนร่วมเป็นเจ้าของแหล่งท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ สร้างความภาคภูมิใจและรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น จัดตั้งกลุ่มย่อย เช่น กลุ่มจักสาน กลุ่มเกษตรกรรม กลุ่มตุ๊กตา กลุ่มผักผลไม้ปลอดสารพิษ กลุ่มที่พักแรม การจัดการสิ่งแวดล้อมความสะดวก จัดกิจกรรม กำหนดการการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ทั้งแบบไป-กลับ และแบบค้างคืน เพื่อสร้างรายได้ สร้างความเข้มแข็งของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มุ่งเน้นการพัฒนาต่อยอดที่ยั่งยืนต่อไป

5) ควรจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว ที่เหมาะสม โดยการนำผลการวิเคราะห์ SWOT Analysis มาจัดทำแผนยุทธศาสตร์ จัดทำเป้าหมาย กลยุทธ์ จัดทำแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นระยะต่างๆ ทั้งแผนระยะสั้น และแผนระยะยาว เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดการดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พร้อมทั้งกำหนดการประเมินผลการท่องเที่ยวในแต่ละระยะ เพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้ชุมชนชนานัมจันทร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบยั่งยืนต่อไป

6) ข้อเสนอแนะทางการท่องเที่ยวชุมชนชนานัมจันทร์ จังหวัดนครปฐม

เส้นทางท่องเที่ยวชุมชนชนานัมจันทร์ มีแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในชุมชนและสามารถผูกเส้นทางท่องเที่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ ไว้ดังต่อไปนี้ ทั้งนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติสามารถพักได้ที่ 1) รีสอร์ท Rong Way เมื่อมาพักที่รีสอร์ทแล้ว นักท่องเที่ยวสามารถเลือกทำกิจกรรมได้หลากหลาย เช่น ตักบาตรพระสงฆ์ตามประเพณีไทยในตอนเช้า มีสอนทำสปาสมุนไพรไทย หากทางนักท่องเที่ยวต้องการทางรีสอร์ทสามารถจัดให้ได้ จากนั้นนักท่องเที่ยวสามารถไปเยี่ยมชม 2.) สวนผลไม้เจ็ญร์ ซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับรีสอร์ท Rong Way ให้ท่านได้ชิมผลไม้ปลอดสารพิษ ลิ้นจี่ กล้วย ฝรั่ง ฝรั่งน้ำ ฝรั่งน้ำหวาน สามารถเลือกซื้อผลไม้ได้ตามอัธยาศัย และหากท่านสนใจการปลูกผักไฮโดร สามารถเรียนรู้ได้จากสวนเจ็ญร์ มีจำหน่ายทั้งผลไม้และผักไฮโดร 3.) ชุมชนศิลปหัตถกรรมจากปราชญ์ชาวบ้าน นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้งานฝีมือจากชาวบ้าน ซึ่งมีให้เลือก 2 ชนิด คือ ตักบาตรแม่ไม้มวยไทย และ สานกระเปาะจากเส้นพลาสติก จากนั้นนักท่องเที่ยวสามารถเลือก 4.) ร้านอาหารในชุมชนได้หลายแห่งซึ่งเป็นร้านอาหารที่มีชื่อเสียงและอาหารอร่อย ได้แก่ ครวักะเหริ่งปามีเมนูอาหารไทยที่หลากหลาย Signatureของครวักะเหริ่งปามี คือ เมี่ยงปลาทอด กะหล่ำปลีลูกกะปิ ต้มแซ่บกะเหริ่งปามี แกง หมูป่าผัดเผ็ด และอีกมากมาย ร้านถัดไปคือครัวคุณทอม เน้นอาหารป่า อาหารอีสาน รสชาติดี ใช้วัตถุดิบคุณภาพดี ตกแต่งร้านแบบเรียบง่าย บริการเป็นกันเอง ร้านต่อมา กว๊ายเตี้ยวศรีสามพราน มีทั้งกว๊ายเตี้ยว ข้าวมันไก่ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของร้านคือ น้ำซุบที่มีรสชาติเป็นเอกลักษณ์ที่ทุกคนทานแล้วจะต้องติดใจในสไตล์กว๊ายเตี้ยวเร็ว ร้านเวนิส สเต็ก&เรสเตอรองท์ เป็นร้านอาหารสไตล์อเมริกัน มีเมนูอาหารคาวหวานหลากหลายและน่ารักประทับใจ

รูปที่ 1 ร่างผังเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนชนานัมจันทร์ จังหวัดนครปฐม

การอภิปรายผลการวิจัย (Conclusion and Discussion)

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม เป็นชุมชนที่มีการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรมเป็นหลัก มีสวนผลไม้ ไร่ นา ทำการเกษตรแบบผสมผสาน และประชาชนในชุมชนมีวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งมีลักษณะทางวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร สามารถพัฒนาให้เป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมที่สำคัญของจังหวัดนครปฐม โดยลักษณะชุมชนสนามจันทร์นั้นสอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro tourism) ที่ (ปาริฉัตร อัจฉะนิล, 2554) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น รวมทั้ง สอดคล้องการรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (Cultural based tourism) ที่เป็นการท่องเที่ยว ชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural tourism/village tourism) ซึ่งเป็นการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ งดงามสร้างสรรค์และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว ด้วยลักษณะของวิถีชุมชนของประชาชนในชุมชนสนามจันทร์ รวมทั้งเอกลักษณ์ด้านหัตถกรรม ได้แก่ การประดิษฐ์ตุ๊กตาแม่ไม้มวยไทยจากเศษไม้ สานตะกร้า กระเป๋า จากวัสดุเหลือใช้ สามารถนำมาพัฒนาให้เป็นการท่องเที่ยวแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นอีกรูปแบบการท่องเที่ยวที่นำรูปแบบการท่องเที่ยวอื่นๆ มาจัดรายการนำเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2-7 วัน หรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (eco-agro tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประวัติศาสตร์ (agro-historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (eco-adventure travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (geo-historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (agro-cultural tourism) เป็นต้น เพื่อสร้างรายได้แก่คนในชุมชน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2544)

ในด้านศักยภาพ หรือความพร้อมในการพัฒนาไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนสนามจันทร์นั้น เมื่อพิจารณาตาม ปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาให้เกิดแหล่งท่องเที่ยว ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่มีปัจจัยการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพื้นที่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านกิจกรรม กระบวนการ และด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ (อุบลวรรณ ประดับสุข, 2545) ได้กล่าวว่า คือ แหล่งท่องเที่ยวต้องมีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (ทรัพยากรหรือสินมรดกทางการท่องเที่ยว) การคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม ร้านอาหาร บริการนำเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก และสินค้าพื้นเมือง ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว และการโฆษณาประชาสัมพันธ์ และศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และศิริมา พิมแสนนิล, 2548) ได้กล่าวถึง แหล่งท่องเที่ยวต้องมีความพร้อมในด้านคุณลักษณะหรือคุณสมบัติของแหล่งหรือทรัพยากรท่องเที่ยวในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยี่ยมชมซึ่งมีความแตกต่างกันตามประเภทแหล่งหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า ชุมชนสนามจันทร์ มีความพร้อมด้านแหล่งท่องเที่ยว สถานที่ ความสวยงาม ความเป็นธรรมชาติ วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ พร้อมเป็นแก่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งต่อไป แต่ยังคงขาดความร่วมมือ การจัดการระบบ และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมภายในชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ (ณัฐภูมิ โรจนทนต์, 2551) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณรอบนอกเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่ม

ตัวอย่างมีความเห็นตรงกันว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมพร้อมแก่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม แต่ยังคงขาดการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องพัฒนาต่อไป

ในส่วนของการวางแผนเส้นทางการท่องเที่ยว นั้น จะต้องมีการคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการพัฒนา และวัตถุประสงค์นั้นจะต้องมีความสอดคล้องและเกิดประโยชน์ร่วมกันแก่ทุกฝ่าย ดังนั้นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนจะต้องมีการคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชากรในชุมชน ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนาโดยการวางแผนการท่องเที่ยวนั้นเป็นการคาดหวังของผลสำเร็จของการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว และเกิดประโยชน์สูงสุดจำเป็นต้องมีการวางแผนเช่นเดียวกัน โดยมีการวางแผนไม่แตกต่างจากการพัฒนาด้านอื่น ๆ โดยมีความ เฉพาะในการมุ่งเน้นการพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญแต่ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ตลอดจนความ กลมกลืนกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย ซึ่งในชุมชนสนามจันทร์นั้น ยังไม่มีการวางแผนการท่องเที่ยวที่เป็นลักษณะของการมีส่วนร่วมอย่างชัดเจน ยังเป็นการจัดการท่องเที่ยวแบบผู้ประกอบการรายเดี่ยว เช่น การทำรีสอร์ท การทำสวนผักไฮโดรโปนิกส์ การจักสาน และผลิตภัณฑ์ในชุมชน จึงควรมีการจัดระบบการจัดการที่สอดคล้องเพื่อเตรียมพัฒนาไปสู่การพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาจะต้องมีการพิจารณา และตรวจสอบปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ จะดำเนินการพัฒนาอะไร การบ่งชี้ปัญหาของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะดำเนินการพัฒนาอย่างไร การจัดลำดับความสำคัญ และขั้นตอนในการพัฒนา งบประมาณในการพัฒนา สอดคล้องกับการศึกษาของ (นิสาร์ตน์ จุลวงศ์, 2553) พบว่า วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตร ล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์มีกระบวนการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน 4 กระบวนการ ได้แก่ การวางแผน การจัดสายงาน การดำเนินงาน โดยมีองค์ประกอบที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน 5 ประการ ได้แก่ ทุนทางบุคคล ทุนทางสังคม ทุนทางทรัพยากรธรรมชาติ ทุนทางวัฒนธรรม และทุนภายนอก จากการศึกษาสรุปได้ว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนแห่งนี้มาจากการมีส่วนร่วมของชุมชน การมีผู้นำที่เข้มแข็ง เสียสละ และมีวิสัยทัศน์ ความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกันของคนในชุมชน และการแบ่งผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม เพื่อนำไปสู่การจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์และการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) ควรจัดระบบการบริหารจัดการของชุมชนสนามจันทร์ และประเมินผลการศึกษา
- 2) ควรศึกษารูปแบบและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนสนามจันทร์
- 3) ควรศึกษาความคิดเห็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมและวัฒนธรรมของนักท่องเที่ยวในเขตปริมณฑล เพื่อศึกษาแนวโน้มของนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาเที่ยวชม/พักผ่อนในชุมชนสนามจันทร์ หรือขยายผลไปยังชุมชนอื่น ๆ
- 4) ควรศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

.....

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). แผนปฏิบัติการส่งเสริมการท่องเที่ยวประจำปี 2562. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 4. (2544). *อเมซิงนครปฐม. กาญจนบุรี* : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- จารุจน์ กลิ่นดีปสี. (2541). *การประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, กรณีศึกษา: อุทยานแห่งชาติไทรโยคจังหวัดกาญจนบุรี. (ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.กรุงเทพมหานคร.*
- ณัฐพัชร มณีโรจน์ (2560).*การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน.วารสารวิชาการการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ, 13(2): 25-46.*
- ณัฐวุฒิ โจนทนต์. (2551).*การวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและบริเวณรอบนอกเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (สารนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพมหานคร.*
- ดรรชนี เอมพันธุ์ (2550). *การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและการจัดกิจกรรมโฮมสเตย์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.*
- ธรรมศักดิ์ โจนสุนทร. (2542). *สรุปผลการสัมมนาการพัฒนาการท่องเที่ยวภาคเหนือ.กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.*
- ธารทิพย์ ขาวผ่องอำไพ. (2552). *การศึกษามลที่เกิดจากการท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่มีต่อสุขภาวะทางสังคมของคนในชุมชนคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.*
- นิตารัตน์ จุลวงศ์. (2553). *การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรล่องเรือชมสวนเลียบคลองมหาสวัสดิ์ อำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดนครปฐม.สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน, มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.*
- นำขวัญ วงศ์ประทุม. (2561). *การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร หมู่บ้านวาวี จังหวัดเชียงราย. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี.*
- บุญเลิศ จิตตังวัฒนา. (2548). *การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพฯ: บริษัทเพรส แอนด์ ดีไซน์ จำกัด.*
- ปาริฉัตร อึ้งจะนิล. (2554). *พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในรูปแบบตลาดเก่า กรณีศึกษาตลาดคลองสวน 100 ปีจังหวัดสมุทรปราการ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.*
- แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม 4 ปี พ.ศ.2561-2564. (2561). *กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดนครปฐม.*
- เพ็ญศรี จิรินัง. (2558). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี.วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.*
- วิวัฒน์ ชัยบุญยักดิ์. (2529). *ผลกระทบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อมรดกศิลปวัฒนธรรม. จุลสารการท่องเที่ยว, ปีที่ 4 (ฉบับเดือนตุลาคม) : 31-38.*

- สุดารัตน์ แสงจำนงค์. (2550). *การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวพระตำหนักในสมัย รัชกาลที่ 5 เขตพระราชวังดุสิต*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร.
- สุวัฒนา ธาดานิติ. (2543). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. ในชีวบรรณาธิการ (บ.ก.) การประชุมวิชาการสาขาการออกแบบและวางผังชุมชนเมืองและผังเมือง ครั้งที่ 1 เรื่อง มหานคร. กรุงเทพมหานคร, ประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. (2542). *รายงานขั้นสุดท้ายการดำเนินการกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. ศูนย์บริการวิชาการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. (2553). *การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน* สืบค้นจาก <http://www.dasta.or.th/attachments/article/678/822-1416-0.pdf>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์. (2561). *คำสั่งประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม*.
- อิสระพงษ์ พลธานี และอุมาพร บุญเพชรแก้ว. (2561). *การศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน*. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุบลวรรณ ประดับสุข. (2545). *Cultural Heritage Issues*. จุลสารการท่องเที่ยว.
- TAT Review. (2018). *การท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเรื่องใกล้ตัวกว่าที่คิด*. สืบค้นจาก <https://www.tatreviewmagazine.com/article/community-based-tourism/>
- UNWTO. (2004). *Global Code of Ethics for Tourism*. Retrieved from <http://ethics.unwto.org/en/content/global-code-ethics-tourism>
- Sznajder, M., Przdzborska, L. and Scrimgeour, F. (2009). *Agritourism*. MPG Book Group. UK.

